

Innspill til høring på nye nasjonale retningslinjer for styring av læringsutbytte i helse- og sosialfagutdanninger; Fysioterapeututdanning.

Fysioterapeututdanningen ved institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap (INB), NTNU har diskutert og vurdert utkastet til nye nasjonale retningslinjer for fysioterapeututdanning. Vi vil her besvare de spørsmål som stilles til høringsinstansene. I tillegg vil vi benytte anledningen til også å gi innspill på forhold som ikke etterspørres men som vi erfarer er av betydning for fremtidens fysioterapeututdanning. Våre innspill er utformet i nært samarbeid mellom ansatte, ledere og studieprogramråd (som består av interne og eksterne representanter, samt student representanter) ved fysioterapeututdanningen ved INB, NTNU.

- 1) I hvilken grad vurderes utkastet å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'   **3**

Begrunn svaret;

Samlet sett er utkastet svært omfattende og mangfoldig, noe som gir studentene innsikt i et sammensatt og mangfoldig helse- og sosialfelt. Dette er på mange måter bra. *Utfordringen blir imidlertid at med læringsutbyttebeskrivelser som strekker seg over et så spredt felt som det som skisseres i utkastet vil læringsutbytte på flere av områdene nødvendigvis bli svært overfladisk, mens det på andre områder ikke blir dypt nok. Vi er bekymret for at ved å spre læringsutbyttene over et så stort felt som her er skissert blir det fagspesifikke og kjernekompetansen i fysioterapi utvannet. Etter vår mening vil ikke tjenestene få den fagspesifikke fysioterapikompetansen de har behov for.*

- 2) I hvilken grad vurderes utkastet å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'   **3**

Begrunn svaret;

Vår vurdering og begrunnelse er her den samme som for vårt svar på spørsmål 1, da kompetanse hos tjenesteyterne skal møte brukernes og samfunnets behov.

Vi savner en tydeliggjøring av behovet for handlingskompetanse i møte med brukere/pasienter i **alle sykdomsfaser** og **gjennom et helhetlig pasientforløp**. En forutsetning for dette er blant annet bred kunnskap innen sykdomslære.

Vi savner en presisjon når det gjelder deltakelsesperspektivet. Viser til 1. prikkpunkt, hvor vi ønsker følgende formulering: Undersøkelse, vurdering og diagnostisering knyttet til kropp, bevegelse, funksjon og deltakelse (ICF).

- 3) Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'   **5**

Begrunn svaret;

Når det gjelder graden av detaljering på læringsutbyttebeskrivelsene vurderer vi disse som svært varierende. De fleste er forholdvis åpne slik av hver enkelt utdanning kan legge inn konkret innhold og tilnæringsmåte for å oppnå utbyttene. Samtidig sier de noe om retning på utdanningen, samt nivå og vektning mellom de ulike læringsutbyttebeskrivelsene ved å angi grad av kunnskap eller ferdighet. På den andre siden finner vi også læringsutbyttebeskrivelser som er svært detaljerte, og som går utover det vi vurderer som hensiktsmessig og oppnåelig i en treårig grunnutdanning for fysioterapeuter. Noen eksempler på dette er i kunnskapsområdene IV og V med læringsutbyttene om omsorgssvikt, vold og overgrep, om hygiene og smittevern, og om samers rettigheter.

- 4) Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
Vi ønsker å knytte noen kommentarer til kunnskapsområde IV Folkehelse, da vi mener det her trengs en bedre presisering av dette området. Læringsutbyttene skaper uklarhet om hvordan folkehelse folkehelsearbeid er definert. Eksempler på dette er: a) Under Ferdigheter, pkt 3 om hjelpemidler. Vi mener at dersom dette læringsutbytte skal stå spesifikt i retningslinjene, hører det mer hjemme under kunnskapsområde III Habilitering og rehabilitering. b) Under generell kompetanse. Her mangler samfunns-/befolkningsperspektivet og arbeid/strategier på systemnivå.
- 5) Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar? Ja ... **Nei X** Vet ikke ...

Begrunn svaret:

Vi mener at beskrivelsen av krav til praksisstudier er god og hensiktsmessig på de aller fleste punkter. Vi har imidlertid to innvendinger. Kulepunkt nummer fem om at studentene skal erfare realistiske samarbeidssituasjoner med studenter fra andre utdanninger er ønskelig og en god visjon. Den er imidlertid ikke gjennomførbart under de forutsetninger som ligger til grunn både for utdanning og praksisfelt slik det er i dag, og vi vurderer det som ganske langt frem i tid før forholdene ligger til rette for dette. Vi er også sterkt imot at det står at veileder for fysioterapistudenter som *hovedregel* skal være fysioterapeut. *Vi mener at det er helt avgjørende at veileder for fysioterapeutstudenter i klinisk praksis selv må være autoriserte fysioterapeuter. Dette mener vi er en avgjørende forutsetning for å kunne gi relevant og faglig forsvarlig veiledning.*

- 6) I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende' 5

Begrunn svaret:

Vi mener at den faglige bredden læringsutbyttebeskrivelsene gjenspeiler, er for omfattende til å kunne oppnås på en god faglig måte gjennom en tre-årig bachelor utdanning. Selv om de aller fleste læringsutbyttebeskrivelsene er gode i seg selv, mener vi at den faglige bredden de gjenspeiler går på bekostning av fysioterapi profesjonens faglige dybde og kjennetegn. Hadde vi hatt en fem-årig fysioterapeut utdanning kunne det vært oppnåelig med alle læringsutbyttene, men ikke innenfor en tre-årig bachelor

utdanning. Eksempler på læringsutbyttebeskrivelser som vi mener går utover en tre-årig grunnutdanning i fysioterapi kan være; IV Folkehelsearbeid, Kunnskap punkt 2, hvor vi mener punktet kunne vært satt ved første komma. Det samme gjelder punkt fem i samme kategori. Andre eksempler kan være; V Etikk og kulturforståelse, Kunnskap punkt 3 hvor vi mener det er mer relevant å ha et bredere fokus på minoriteter generelt.

- 7) Fysioterapeututdanningen er foreslått med 30 ukers praksis, hvorav minst 7 uker gjennomføres i hhv den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Det stilles krav til innhold og til veilederkompetanse. I hvilken grad vurderes dette som ønskelig? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad' 3

Begrunn svaret:

Praksisstudier er en avgjørende del av fysioterapeututdanningen og vi mener det er svært viktig at denne delen av studiet, som er såpass kompleks og ressurskrevende, har tydelige nasjonale føringer. Dette gjelder både antall uker praksis skal utgjøre, hvor i studiet hovedtyngden skal være, samt på hvilke faglige arenaer praksis skal foregå på. Utover dette mener vi det hadde vært mer hensiktsmessig, og mer i tråd med retningslinjene for øvrig, å beskrive læringsutbytter for praksisstudiene på de ulike arene fremfor hva de skal gjøre (se de tre siste kulepunktene). Når det gjelder veilederkompetanse, viser vi til vårt svar under punkt fem hvor vi presiserer behovet for at veiledere er autoriserte fysioterapeuter. Når det gjelder kravet om formell veilederkompetanse, anser vi dette som svært ønskelig, men også utfordrende. Utfordringen ligger i et stadig skiftende «veilederkorps», mange praksisveiledere jobber i små kommuner, ofte langt fra utdanningsinstitusjoner som kan tilby veilederutdanning. Det er derfor ønskelig med veilederutdanning som er lett tilgjengelig og uavhengig av geografi og økonomi.

- 8) I hvilken grad vurderes dette som gjennomførbart? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad' 3

Begrunn svaret:

Praksisstudiene slik de er beskrevet anser vi som nær opp til dagens praksisstudier, og stort sett gjennomførbare, med unntak av kulepunkt fem og kravet om formell veilederkompetanse, slik som tidligere påpekt.

- 9) Er det andre høringsinnspill?

Vi mener at beskrivelsen av krav til studiets oppbygging er god og svært viktig. Spesielt kravene om at de ulike emnene skal bygge på hverandre, og at veiledet ferdighetstrening på utdanningsinstitusjonene er beskrevet eksplisitt. Vi savner imidlertid en større grad av detaljering når det gjelder studiets oppbygging. Det er et uttalt ønske fra studentene at de ulike fysioterapeututdanningene i Norge blir mer lik i oppbygging og struktur slik at det legges bedre til rette for studentmobilitet.

Samhandlingskompetanse er sentralt i fysioterapi og løftes også fram under formål i retningslinjen. Vi synes derfor det oppfattes for begrensende at læringsutbyttene innen kommunikasjon og samhandling er lagt under ett av kunnskapsområdene (III).

Videre mener vi det er av vesentlig betydning at det i retningslinjene stilles krav om at alle fysioterapeututdanningene i Norge skal ha minimum en klinisk-praktisk eksamen i slutten av studiet. Dette er den vurderingsformen som ligger tettest opp til en autentisk yrkeshverdag og som integrerer totaliteten i studiets læringsutbyttebeskrivelser. Den klinisk-praktiske eksamen er også en ressurskrevende vurderingsform som vi frykter kan stå i fare for å bli kuttet ut hos enkelte utdanningsinstitusjoner i trange økonomiske tider.

Vennlig hilsen

Fysioterapeututdanningen ved NTNU

v/studieprogramleder Sylvia Söderström

og studieprogramrådet v/Monika Haga, Vigdis Fuglesang og Randi Granbo